

Asia: VN/34526/2022

Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 4, 5, 7 ja 8 sekä liitteistä 1 ja 2.

Termien suunnitelmamalli, rakennuspaikan tietomalli, rakennuksen tietomalli ja erityissuunnitelmien tietomalli määritelmä tulisi selventää, jotta olisi selkeämpää mitkä vaatimukset koskevat mitäkin suunnittelualaa. Myös termien rakennusosa ja tuoteosa määritelmä ja käyttö teksteissä tulisi tarkistaa.

Rakennuspaikan tietomallin vaatimuksista ei selviä tietosisältövaatimukset eikä mallinnustavat. Tuleeko esim. tontinraja esittää 3D-viivana, maanpintamallin rajautumisena, kapeana seinäkappaleena vai jonain muuna? Rakennuspaikan tietomallin sisältövaatimukset on esitetty asetustekstissä liitteiden sijaan. Yhdenmukainen esitystapa vaatimuksille olisi toivottavaa. Mikäli rakennuspaikan tietomallille ei ole tietosisältövaatimuksia ja sen vaatimukset liittyvät vain geometrian visualisointiin, tämä tulisi selvittää tekstistä.

Miten toimitaan määritelmän ”rakennuksen tietomalli on mallinnettava kerroksittain” kanssa tilanteissa, joissa kyseessä on korkea, yhtenäinen rakennusosa, joka ulottuu useampaan kerrokseen ja jota ei ole määrällisistä, hankinnallisista tai tuotannollisista syistä järkevää pilkkoa? Ehdotamme tämän muuttamista muotoon ”rakennuksen tietomallissa osissa on oltava tieto kerroksesta, mihin ne liittyvät” buildingSMART Finland tekemän lausunnon mukaisesti.

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 5 ja 6.

-

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 9 ja 10 sekä liitteistä 3 ja 4.

Myös termien rakennusosa ja tuoteosa määritelmä ja käyttö teksteissä tulisi tarkistaa.

Huomionne pykälistä 13 ja 14.

-

Tulisiko asetuksessa säätää rakennusten geometriasta tarkemmin?

-

Muut huomionne asetusluonnoksen pykälistä.

SRV on samaa mieltä Granlundin ja RIA:n huomioista liittyen pykälään 11 § Toteumamalli.

"Perustelumuiustion kohdassa 11 § (Toteumamalli) perustellaan seuraavasti: "Lisäksi säädettäisiin siitä, että erityissuunnitelman toteumamallin olisi sisällettävä 9 §:n mukaiset tiedot, siten että ne vastaisivat toteutunutta hanketta."

"Mitä tietoja pitää päivittää, että toteumamalli vastaa kyseiseen vaatimukseen? Kun toteumamallin sisältöä määritetään, niin pitää ottaa kantaa sekä tietosisältöön että asennettujen verkostojen sijainteihin ja toleransseihin? "Kuinka tarkasti pitää siirrellä?" Tämän määrittelyyn toivomme kehityshanketta kansallisella tasolla, jotta käytänteet ei muodostu hanke / kuntakohtaisiksi."

"Asetuksessa ei ole määritelty, millä tarkkuudella suunnitelmamallin tiedot päivitetään toteumamalliksi. Kun asetuksessa ei oteta mm. geometriaan kantaa, niin asetuksesta ei pysty tulkitsemaan, miten geometriaa tulisi toteumavaiheessa tarkentaa tai tuleeko sitä tarkentaa"

Rakennuksen ydintiedot

Onko listassa listattu riittävästi viranomaisten tarvitsemia tietoja?

En osaa sanoa

Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto? Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto?

En osaa sanoa

Mikäli vastasitte edelliseen kyllä, kertokaa mikä tieto puuttuu sekä miksi ja mihin sitä tarvitaan? Jättäkää vastaus tyhjäksi mikäli ette vastanneet kyllä.

-

Asetusluonnoksessa on ehdotettu, että IFC-muotoisen tiedoston vähimmäisversio olisi 4.3. Huomionne IFC:n versiosta.

Vaatus IFC 4.3 versiosta on haasteellinen ja poikkeaa Kansallisarkiston vaatimasta IFC 4.0 versiosta. Tulisi luotettavasti varmistaa, että markkinoilla olevat ohjelmat varmasti tukevat tätä muotoa vuoden 2026 alusta. Ja tässä tulee huomioida myös tietomallien katseluohjelmien kyky lukea luotettavasti IFC 4.3 versiota, ei ainoastaan mallinnusohjelmistojen kykyä tuottaa tätä versiota. Alalle pitää antaa myös siirtymäaika testata IFC 4.3 version toimivuutta käytännössä. Tällä hetkellä

mm. rakennemalleissa on edelleen muutamien rakennusosien osalta ongelmia toimivuudessa käytettäessä IFC 4.0 versiota.

Tulisiko jostain tietomallin osasta, rakenteesta tai tiedosta olla tarkempaa sääntelyä tai ohjeistusta?

Rakennetyyppien tietojen anto koneluettavassa muodossa, tähän tarvitaan tarkennusta. Osin kyseisiä tietoja on ifc-malleissa jo nyt sisällä, periaatteessa koneluettavassa muodossa, mutta eivät yhtenäisessä muodossa vaan tapoja esittää nämä tiedot on monia. Jos näille tiedoille halutaan yhtenäinen koneluettava mallinnustapa, ohjeistuksen pitää olla tarkempi ja yksiselitteinen.

Muut huomiot

Huomionne asetuksen perustelumuistiosta.

-

Muut mahdolliset huomionne.

Suunnitelmamallien ja koneluettavan tiedon sisältömääritykset eivät ole niin yksiselitteiset ja tarkat, että niihin pohjautuen saataisiin eri hankkeista todella yhteismitallista tietoa. Näin ollen myös tavoitteiden saavuttaminen on kyseenalaista. Kuitenkin tietomallipohjaisen toiminnan vakiointi on hyvä tavoite ja sitä kohti tulee pyrkiä.

Kiviranta Heini

SRV Rakennus Oy - Heini Kiviranta, Tietomallipäällikkö - Toiminnan kehitys